

ראש חודש אדר ופורים

גנים וכיתות יסוד

צו פיוס

החינוך המשותף לחילונים, דתיים ומסורתיים
גנים וכיתות יסוד

ייעוץ: יהודית לקיצביץ', אסף הירשפלד, יעל ברגר, שרית זוסמן, שרית עזרא, מירב הנקין
עריכת תוכן: מיכל ברגמן
כתיבה: חגית דותן ומיכל ברגמן

צו פיוס - סיפור הצלחה ישראלי

עמותת צו פיוס מקימה ומלווה מסגרות חינוך המשלבות ילדים חילונים, דתיים ומסורתיים ללימוד וחיים משותפים - מסגרות חינוכיות של גנים ובתי ספר.

עמותת צו פיוס פועלת בשיתוף פעולה מלא עם משרד החינוך והרשויות המקומיות להפצת המידע אודות החינוך המשותף, לעידוד חשיבה חדשנית והובלת שינוי בתוך מערכת החינוך ולהקמת מסגרות חדשות ברוח זו.

צו פיוס פועל לקידום החינוך המשותף בתחומים הבאים:

- ייעוץ וליווי לקבוצות הורים המעוניינים בהקמת בית ספר משותף ביישוב.
- ייעוץ וליווי לרשויות המקומיות בתהליך בחינת ההיתכנות ובשלבי ההקמה.
- הנחיה, ליווי והשתלמויות למנהלים, מורים וגננות לחינוך ולהוראה בכיתה מרובת זהויות.
- פיתוח והנגשת תכניות לימודים למורים בחינוך המשותף.
- גיבוש קהילה בית ספרית פעילה ותוססת בתחום התרבות היהודית- ישראלית ביישוב.

עקרונות פדגוגיים מנחים

- חינוך בין-קבוצתי:** יצירת מסגרות חינוך פורמאלי למפגש קבוע ומתמשך בין חילונים, דתיים ומסורתיים.
- מפגש בין שווים:** שמירה על הזהות הייחודית של כל תלמיד/ה מתוך כבוד לאורחות חיים שונים.
- מפגש בין שונים אך שווים:** מפגש בין זהויות מגוונות השומר על ייחודה של כל אחת מהן.
- שפה תרבותית ישראלית-יהודית משותפת:** תוך שמירה וכבוד לזהותו של הפרט ושל משפחתו.
- פלורליזם - ריבוי קולות:** דגש על תרבות ומסורת יהודית תוך התייחסות לקולות השונים בתרבות היהודית.
- לימוד מגוון:** לימוד תרבות ומסורת יהודית במגוון אמצעים - שיר, מדרש, סיפור, יצירה פלסטית, דרמה, פעילות קהילתית, לימוד הורים-ילדים ועוד.
- שתי עגלות מלאות:** עגלה חילונית ועגלה דתית.
- מעטפת פדגוגית:** ליווי והנחיה הוליסטית הדואגת לשיפור דרכי ההוראה והאווירה החינוכית.

לפרטים נוספים ולהתקשרות:

02-6215353

mail@tzavpius.org.il

כל הזכויות שמורות לצו פיוס

תכני הלימוד המופיעים בחוברת זו נועדו לשימוש חינוכי של צוותי הגנים ובתי הספר

חורף תשע"ה - 2015

תוכן העניינים

5-7	מידע לגננת ולמורה – חודש אדר ופורים
8	פורים בחינוך המשותף
	תכנון ומיקוד העבודה בגן ובכתות יסוד:
9-11	מחווה לעבודה בחינוך המשותף לאור עקרונות החינוך המשותף ועקרונות החינוך המשותף
12	קישורים מומלצים
12	סיפורים מומלצים
13-16	טבלה ספירלית לעבודה בגן ובכתות היסוד וטבלאות לפי שכבת גיל
	ראש חודש אדר
17	גן משותף – משנכנס אדר מרבים בשמחה
18	גן משותף – מה זו שמחה? מה משמח אותי?
19	גן משותף – שמחת הנתינה
20	כתה א' משותף – משנכנס אדר מרבים בשמחה
21	כתה א' משותף – מה זו שמחה? מה משמח אותי? עם הפניות ל-"מפתח הלב"
22	כתה א' משותף – שמחת הנתינה
22	כתה א' משותף – "רגע של עברית" – מילים נרדפות ל-"שמחה"
23	כתה ב' משותף – משנכנס אדר מרבים בשמחה
24	כתה ב' משותף – מה זו שמחה
24	כתה ב' משותף – שמחת הנתינה עם הפניות ל-"מפתח הלב"
25	כתה ב' משותף – דודי שמחה אוהב חיות / ע. הלל
	פורים
28-31	גן משותף – מגילת אסתר – איך נספר את סיפור המגילה
32	ונהפוך הוא
33-35	מנהגי החג
35	הצעות לשירים
36	גן קבוצת תפילה – ארבעת הממ"ים – ארבעת מצוות החג
37	גן קבוצת תפילה – 'על הניסים... בימי מרדכי ואסתר'
38-39	גן קבוצת המפגש – 'תחפושות בטבע: צבעי הסוואה וחקיינות
40	גן קבוצת המפגש – למה אֶתְחַפֵּשׂ / נתן יונתן
40-42	כתה א' משותף – מגילת אסתר – איך נספר את סיפור המגילה
41-43	כתה א' משותף – שמחת הנתינה
45	כתה א' משותף – הצעות לשירים

45	כתה א' משותף - הצעות ליצירה
46	כתה א' קבוצת התפילה - חידון הלכות פורים
47-48	כתה א' קבוצת התפילה - 'על הניסים' להעמקה
49	כתה א' קבוצת המפגש - דמויות מהמגילה
50	כתה א' קבוצת המפגש - תחפושות ידיים
51-53	כתה ב' משותף - מגילת אסתר - איך נספר את סיפור המגילה
54	כתה ב' משותף - מכינים תעודת זהות לחג
54	כתה ב' משותף - פורים באומנות: מארק שגאל והיצירה "פורים"
55-56	כתה ב' קבוצת התפילה - קריאת מגילה והלכות מגילה
56	כתה ב' קבוצת התפילה - "מרוץ האחשדרפנים" - משחק לוח תחרותי
57	כתה ב' קבוצת המפגש - מסכות בתרבויות העולם
58	כתה ב' קבוצת המפגש - יצירה בהשראת המסכות השונות
59	נספח מס' 1 - הדברים שמשמחים אותי
60-61	נספח מס' 2 - חיות בצבעי הסוואה
62-63	נספח מס' 3 - "מרוץ האחשדרפנים" - משחק לוח תחרותי
64	נספח מס' 4 - מסכות מתרבויות העולם

Berbe Alexandre

ג. פעילות משותפת בכתה ב': ראש חודש אדר

- לפניכן מספר הצעות שניתן לבחור מתוכן את המתאימה ביותר למסגרת החינוכית שבאחריותכן, בהתאם לגיל הילדים, אופי המסגרת וההשתלבות במערך החינוכי שנבנה לאורך השנה כולה. **מומלץ להתמקד בשמחת אדר** ולבחור פעילות או שתיים שמבטאות את נושא השמחה.
- כזכור, עיקר הפעילות בראשי החודש נעשית בגן ובכתה **במשותף** ולא בקבוצות התפילה והמפגש.

1. 'משנכנס אדר מרבין בשמחה'.

2. **מה זו שמחה?** - מה משמח אותי? פיתוח כישורים ומיומנויות אישיות וקבוצתיות.
3. **שמחת הנתינה** - פעילות עם ילדי הגן או עם ילדי כתה א'.
4. **דודי שמחה אוהב חיות / ע. הלל** - הסיפור המוכר והאהוב על הדוד השמח.

1. 'משנכנס אדר מרבין בשמחה'

- פעילות זו מבוססת על הפעילות לגן ולכתה א' בנושא [ר' בעמ' בקודמים].
- נשיר יחד "**משנכנס אדר מרבין בשמחה**" מתוך אתר "זמרשת".
- נזכר יחד מדוע אנו מרבים בשמחה דווקא בחודש אדר.
- ניתן להכין **תחרות היתולית** בנושא - בכל פעם מציגה המורה פריט הקשור לחג ושתי קבוצות, לפי תור, מקשרות בין הפריטים לבין שמחת אדר: כובע של ליצן, אדם "הפוך" העומד על הראש, כתר, מגילה מגולגלת [מנייר פשוט], סלסלת מזון וכד'.
- נקרא ביחד את המקור ונאסוף את תשובות הילדים לכדי סיפור השמחה של חודש אדר.
- נשיר ונרקוד ביחד.

מקור - משנכנס אדר

"משנכנס אדר מרבין בשמחה".

[תלמוד בבלי, מסכת תענית דף כ"ט ע"א]

שוק קח-תן לאיסוף צדקה,
גן "כלנית" ובי"ס "ראשית"
ראש חודש אדר, בנימינה, תשע"ה

2. מה זו שמחה?

עבודה בזוגות - מה משמח אותי:

- כל ילד/ה כותב/ת או מצייר/ת בדף עבודה דברים שמשמחים [ר' דף עבודה בנספח מס' 1].
- כל זוג משתף זה את זה בדף ובודק - מה משמח את שנינו?
- מתכנסים במליאה והילדים משתפים:
 - האם ישנם דברים דומים שמשמחים אותנו?
 - מה למדנו על החברה/ שלנו בעקבות הפעילות?
- **פעילות כישורי חיים בנושא שמחה**, והצעות נוספות - באתר חינוך קדם יסודי, כישורי חיים, משרד החינוך - **ערכה של שמחה**.

3. שמחת הנתינה

- בתכנית "מפתח הלב" חודש אדר נקבע כחודש הנתינה.
- בתכנית שפע של פעילויות המתאימות לילדי כתה ב'.
- אנו ממליצים לערוך קישור מובחן בין ערך הנתינה לבין מצוות הפורים.
- בנוסף, מומלץ לבחור מקרה אחד מהפעילות "נתינה עושה טוב על הלב" שבאתר משרד החינוך - **"מפתח הלב"**: ולקיים סביבו פעילות.
- נותנים ומקבלים: כדאי לתכנן עם ילדי הכתה פעילות קצרה של נתינה לילדי כתה א' או ילדי הגן.
- **הצעות לפעילות משותפת:**
 - הרקדה ושירה משותפת.
 - משחק במשחקי קופסה ומשחק משותף בזוגות.
 - הכנת יצירה משותפת שתקשט את הכתה/גן לקראת פורים.
 - הכנת כרטיס של איחול משמח לכבוד חודש אדר - כרטיס שימסרו ילדי כתות ב' וילדי כתות א' או הגן לבני משפחותיהם.
 - הקראת סיפור לילדי הגן - ילדי כתה ב' מקריאים סיפור לילדי הגן.

4. דודי שמחה אוהב חיות / ע. הלל

- הסיפור המוכר והאהוב על הדוד שמחה שאוהב חיות, יכול ללוות את פעילויות חודש אדר. ניתן לקרוא בו שוב ושוב, והפזמון החוזר – "בְּאֵמֶת בְּלִי חַיּוֹת אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְחַיּוֹת?!". מוכר לילדים לאחר קריאה אחת.
- **אנו ממליצים לקרוא את הסיפור מספר פעמים**, לאורך הימים בין ראש חודש אדר לבין פורים.
- **העושר הלשוני והרגשי של הסיפור מהדהד אצל הילדים גם ללא דיון ויש עוצמה בסיפור חוזר כשלעצמו, כאשר הוא מסופר בהטעמה וכאשר הילדים חשים שהוא מדבר אל ליבם.**
- הסיפור הינו **חלק מתכנית החינוך הלשוני.**
- הילדים נהנים מהקריאה החוזרת ומבינים את שמחת החיים, אהבת החיים, שמחתו של הדוד והאופן בה הוא "מדביק" את הסובבים אותו גם לא שיחה מובנית.
- עם הזמן לומדים הילדים את הסיפור בעל-פה [לפחות בחלקו] ויכולים להצטרף לסיפור במילים, בפנטומימה, בהמחזה וביצירה אישית בעקבות הסיפור.
- השיר ופעילויות מתוקשבות לכיתות א'-ב' **באתר מט"ח.**
- על הסופר ע. הלל – **באתר דףדף.**
- פעילויות העשרה בעקבות ההצגה "דודי שמחה" – **באתר במדיטק.**

חודש אדר שמח וטוב!

גן סיפור "דודי שמחה" בחולון
צילום: אבישי טייכר, ויקישיתוף

